

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVUSTRALYA ARASINDA SUÇLULARIN
GERİ VERİLMESİ ANDLAŞMASI İLE BU ANDLAŞMADA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN**

(Resmî Gazete ile yayımı: 9.4.2000 Sayı: 24015)

Kanun No
4554

Kabul Tarihi
4.4.2000

MADDE 1. — 3 Mart 1994 tarihinde Kanberra’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşması” ile bu Andlaşmada nota teatisi suretiyle değişiklik yapılmasına ilişkin 27, 28 Mart 1995 tarihli Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE AVUSTRALYA
ARASINDA SUÇLULARIN GERİ VERİLMESİ
ANDLAŞMASI**

Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya arasında suçun önlenmesi alanında aralarındaki işbirliğinin daha etkin bir hale getirilmesi arzusuyla suçluların geri verilmesi andlaşması yapmak için aşağıdaki hükümler üzerinde anlaşmışlardır :

MADDE 1

Suçluları Geri Verme Yükümlülüğü

Sözleşen taraflar, bu Anlaşma hükümleri uyarınca İsteyen Tarafça, geri verilebilir bir suç sebebiyle kovuşturma, yargılama, ceza verilmesi veya bir cezanın yerine getirilmesi için istenilen kişileri birbirlerine geri vermeyi kabul ederler.

MADDE 2

Geri Verme Konusu Olabilecek Suçlar

1. Sözleşen Tarafların yasalarına göre yukarı haddi en az bir yıl veya daha fazla hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlar geri verme konusu suçlardır.

2. Hapis cezasının yerine getirilmesi amacıyla bir kimsenin geri verilmesi isteniyorsa, istem, ancak yerine getirilecek ceza süresinin en az altı ay olması halinde kabul edilecektir.

3. Geri vermenin amaçları açısından, Sözleşen Tarafların yasalarının, suça aynı suçlar kategorisi içinde yer verip vermemesi veya bir suçu aynı deyimlerle niteleyip nitelememesi önemli olmayacaktır. Geri verilmesi istenilen kişiye yüklenen fiiller ve ihmali hareketlerin tümü dikkate alınacak ve bunların temel unsurlarının Sözleşen Tarafların yasalarına göre farklı olmaları önemli sayılmayacaktır.

4. Geri verme istemi, birbirinden ayrı suçları içerdiği ve geri vermeye konu suçlardan biri için kabul edilmiş olduğu takdirde, yukarıdaki 1 ve 2 no.lu paragrafların gereklerini hapis süresi bakımından karşılayamayan istem kapsamına giren diğer suçlar bakımından da geri verme kabul edilebilecektir.

5. Vergi, resim, gümrük, kambiyo veya diğer Devlet gelirlerine ilişkin suçlarla ilgili geri verme istemi, eğer İstenilen Tarafın yasaları benzeri suçları içeriyorsa, bu anlaşma hükümlerine göre yerine getirilecektir. Geri Verme istemi, İstenilen Taraf yasalarının aynı nevi vergi veya resmî tarhetmediği veya İsteyen Tarafın yasalarının öngördüğü neviden vergi, resim, gümrük veya kambiyo kurallarını içermediği gerekçesiyle reddilemeyecektir.

6. Suç, İsteyen Tarafın ülkesi dışında işlenmiş olduğu takdirde, geri verme istemi, İstenilen Tarafın yasalarının benzeri durumlarda ülkesi dışında işlenen bir suçun cezalandırılmasını öngörmesi halinde yerine getirilecektir. Eğer İstenilen Taraf yasaları bunu öngörmüyorsa, geri verme isteminin yerine getirilip getirilmemesi İstenilen Tarafın takdirine bağlıdır.

MADDE 3

Reddetme Koşulları

1. Geri Verme istemi aşağıdaki hallerde kabul edilmeyecektir :

(a) Geri verme istemine konu olan suç politik suç ise. Bununla birlikte, aşağıdaki suçlar politik suç olarak görülmeyecektir :

(i) Devlet Başkanının veya ailesinin üyelerinin hayatına karşı yapılan saldırı;

(ii) Soykırıma karşı olan her hukuk kuralıyla ilgili bir suç;

(iii) Sözleşen Tarafların, üzerinde yargı yetkisi tesis etmeyi kabul ettikleri veya kabul etme yükümlülüğü altına girdikleri veya her iki Devletin taraf olduğu bir uluslararası anlaşma uyarınca geri vermeyi kabul ettikleri herhangi bir suç; veya

(iv) Bir kimseyi öldürmek veya hayatını tehlikeye sokmak, öldürmeye veya hayatını tehlikeye sokmaya teşebbüs veya bu fiillere iştirak suretiyle, diğer kişilerin hayatlarına doğrudan veya dolaylı kollektif tehlike yaratacak şekilde işlenen bir suç;

(b) İstenilen Tarafın, adi bir suç için yapılan geri verme isteminin bir kişinin ırkı, dini, uyrukluğu veya politik düşüncesi bakımından kovuşturulması veya cezalandırılması amacıyla yapıldığı veya sözkonusu sebeplerden birisi nedeniyle bu kişinin durumunun haksız olarak zarar görebileceği hususunda ciddi gerekçeleri varsa;

(c) Geri verme istemine konu olan suç, iki tarafın da olağan ceza hukukuna göre suç olmayan sırf askerî nitelikte bir suç ise;

(d) Geri verme istemine konu olan suç sebebiyle, İstenilen Taraf ta veya üçüncü bir Devlette kesin karar verilmişse;

(e) Teslimi istenen kişi, geri verme istemine konu olan suç yönünden Sözleşen Taraflardan birinin kanunlarına göre kovuşturulmaktan veya cezalandırılmaktan, zamanaşımı nedeniyle bağışık ise;

(f) Geri verme istemine konu olan suç, Sözleşen Taraflardan birinde çıkarılan genel veya özel affa konu olmuş veya olmaksızın.

2. Geri verme istemi aşağıdaki hallerde reddedilebilecektir.

(a) Geri verilmesi istenen kişi İstenilen Taraf uyuğu ise, İstenilen Taraf kendi uyuğunu geri vermemesi halinde, İsteyen Taraf ın istemi üzerine ve kendi kanunları izin verdiği takdirde, geri verme istemine konu olan suçlar sebebiyle kovuşturma yapılabilmesi için durumu yetkili makamlarına ileticektir;

(b) Geri verilmesi istenen kişi, aynı suç sebebiyle İstenilen Taraf ta kovuşturulmakta ise;

(c) İstenilen Taraf, aynı suç sebebiyle kovuşturmama veya kovuşturmayı durdurma kararı vermişse;

(d) Geri verme istemine konu suç, işkence veya zalimane, insanlık dışı veya haysiyet kırıcı bir ceza ile cezalandırılabilen bir suç ise;

(e) Teslimin, geri verilmesi istenen kişinin özellikle yaşı veya sağlık durumu bakımından fevkalâde ciddi sonuçlar yaratması ihtimali varsa;

3. Bu madde, Sözleşen Taraflar ın herhangi bir çok taraflı andlaşmadan kaynaklanan veya daha sonra doğacak hiçbir yükümlülüğünü etkilemeyecektir.

MADDE 4

Ger i Vermenin Ertelenmesi

Ger i verilmesi istenen kişi, İstenilen Taraf Ülkesinde, geri verme istemine konu olan suçtan başka bir suç nedeniyle kovuşturulmakta veya bir hapis cezasını çekmekte ise, İstenilen Taraf ın bu kişinin teslimi, kovuşturmanın sonuçlandırılmasına ve verilmiş veya verilebilecek bir cezanın tamamen yerine getirilmesine kadar ertelenebilir. İstenilen Taraf, durumdaki gelişmelerden İsteyen Taraf 'a bilgi verecektir.

MADDE 5

Ger i Verme Usulü ve Gerekli Belgeler

1. Geri Verme istemi yazılı olarak yapılacak ve diplomatik kanaldan iletilecektir. Geri verme istemine eklenen tüm belgeler 6 ncı maddeye göre onaylanacaktır.

2. Geri verme istemine şu belgeler eklenecektir :

(a) Geri verme isteminde bulunan Taraf ın yasalarına uygun olarak verilmiş mahkûmiyet ve ceza kararının veya yerine getirilebilir tutuklama emrinin veya yakalama müzekkeresinin veya aynı etkiyi içeren diğ er bir kararın aslı ve onaylanmış örneği;

(h) Her bir suçun işleniş şeklini, yerini ve tarihini, hukuken nitelenişini gösteren bir belge ile, ilgili yasa maddelerinin örneği, bunun mümkün olmaması halinde ilgili yasanın açıklaması ve mümkün ise istenen kişinin nerede bulunabileceğini gösteren belge;

(c) Geri verilmesi istenen kişinin mümkün olduğunca açık eşgali ile kimliğini ve uyruğunu belirlemeye yarayacak diğer bilgiler ve mümkün ise, bu kişinin parmak izi fişleri ve fotoğrafı;

(d) Geri verme isteminde bulunan makamın bu arzusunı gösteren açık beyanı ve gerekiyorsa geçici tutuklama istemi.

3. İstem ve buna ilişkin belgelere İstenilen Taraf dilindeki onaylı çevirileri eklenecektir.

MADDE 6

İsteme İlişkin Belgelerin

Doğruluğunun Onaylanması

1. 5 inci maddeye uygun olarak geri verme istemine eklenen herhangi bir belge, doğruluğu onaylanmış ise, İstenilen Taraf ülkesindeki geri verme işlemlerinde delil olarak kabul edilecektir.

2. Bu Andlaşmanın amaçları bakımından bir belgenin doğruluğunun onaylanması, bunun hem bir hâkim, Cumhuriyet Savcısı veya bir diğer yetkili makam tarafından imzalanmış, hem de resmî mühürle damlanmış olması anlamına gelir.

MADDE 7

Ek Bilgi

1. İstenilen Taraf, bu Sözleşmeye göre bir kişinin geri verilmesi için sağlanan bilgilerin yeterli olmadığı görüşünde ise, ek bilgi isteminde bulunabilir, bunun iletilmesi için belirli bir süre verebilir ve İsteyen Tarafın nedenlerini de göstereceği başvurusu üzerine, sürenin makul bir zaman için uzatılmasını kabul edebilir.

2. Geri verilmesi istenen kişi tutuklanmışsa ve ek bilgi bu Andlaşmaya göre yeterli değilse veya belirlenen süre içinde alınmamışsa, bu kişi serbest bırakılabilir. Bununla birlikte, bu serbest bırakılma İsteyen Tarafın geri verme istemini yenilemesini engellemez.

3. Bir kişi, bu maddenin 2 nci paragrafına göre serbest bırakılırsa, İstenilen Taraf mümkün olan en kısa süre içinde durumu İsteyen Tarafa bildirecektir.

MADDE 8

Geçici Tutuklama

1. Acil hallerde, İsteyen Taraf yetkili makamları, geri verme isteminin diplomatik kanaldan gönderilmesi sırasında, Uluslararası Kriminal Polis Kuruluşu (INTERPOL) aracılığıyla veya başka bir kanaldan istenen kişinin geçici olarak tutuklanması

başvurusunda bulunabilir. Bu başvuru posta veya telgraf veya yazıya dönüşen başka bir vasıta ile iletilebilecektir.

2. Başvuruda, mümkün olduğunca, istenen kişinin tarifi ile hüviyetini ve uyruğunu belirlemeye yarayacak her nev'i bilgi verilecek ve başvuru yukarıdaki 5 inci maddenin 2 (a) alt-paragrafında belirtilen belgelerden birinin varlığına, diplomatik kanaldan geri verme isteminde bulunulacağına, yüklenen suç sebebiyle uygulanabilecek veya uygulanan ceza ile suçun ne surette işlendiğine (modus operandi) ilişkin açıklamaları içerecektir. Başvuruya 5 inci maddenin 2 (a)alt paragrafında belirtilen belgenin orjinal örneği eklenecektir.

3. Böyle bir başvuruyu alan İstenilen Taraf, istenen kişinin tutuklanmasını sağlayacak ve İsteyen Taraf isteminin sonucundan derhal haberdar edilecektir.

4. Bu şekilde tutuklanan kişi, eğer geri verme istemi ve 5 inci maddede belirtilen buna ilişkin belgeler, tutuklama tarihinden itibaren 45 gün sonuna kadar teslim alınmadığı takdirde, serbest bırakılabilecektir.

5. Bir kişinin bu maddenin 4 üncü paragrafına göre serbest bırakılması, istemin daha sonra alınması üzerine bu kişinin geri verilmesi işlemlerinin yapılmasını engellemeyecektir.

MADDE 9

Çatışan İstemler

1. İki veya daha fazla Devletten aynı kişinin geri verilmesi istemi alındığı takdirde, İstenilen Taraf bu kişiyi sözkonusu Devletlerden hangisine geri vereceğini belirleyecek ve kararını İsteyenDevletlere bildirecektir.

2. İstenilen Taraf bir kişinin hangi Devlete geri verileceğinin belirlenmesinde, bütün ilgili koşulları ve özellikle aşağıdaki hususları gözönünde bulunduracaktır;

- (a)İstemler değişik suçlara ilişkin ise, bunların nispi ağırlığı;
- (b) Her suçun işleniş zamanı ve yeri;
- (c) İstemlerin yapılış tarihleri;
- (d) İstenilen kişinin uyruğu;
- (e) İstenilen kişinin alışılagelmiş ikamet yeri.

MADDE 10

Teslim

1. İstenilen Taraf, geri verme istemi konusunda karar verir vermez, bu kararı diplomatik kanaldan İsteyenTaraf'a ileticektir. Tam veya kısmî red halinde bunun sebepleri gösterilecektir.

2. İstem kabul edilirse, İsteyen Tarafa teslim yeri ve tarihi ile istenen kişinin geri verme amacıyla tutuklu bulundurulduğu süre bildirecektir.

3. Bu maddenin 4 üncü paragrafı hükümleri saklı kalmak kaydıyla, istenen kişi belirlenen tarihte teslim alınmadığı takdirde, bu tarihi izleyen 30 günün sonunda serbest bırakılabilecek ve her durumda 45 günün sonunda salıverilecektir. İstenilen Taraf, bu kişiyi aynı suç sebebiyle geri vermeyi reddedebilir.

4. Taraflardan biri, elinde olmayan ve geri verilecek kişinin teslim edilmesini veya alınmasını engelleyen durumların ortaya çıkması halinde, bunu diğer Tarafa bildirecektir. Her iki Taraf karşılıklı olarak yeni teslim tarihini kararlaştıracak ve bu Maddenin 3 üncü paragrafı hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 11

Eşyanın Teslimi

1. İsteyen Tarafın istemi üzerine, İstenilen Taraf, kendi yasaları ve üçüncü kişilerin hakları saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki eşya ve değerlere el koyup bunları teslim edecektir :

(a) Suçun işlenmesinde kullanılmış veya kanıt olarak gerekli olabilecek eşya;

(b) Suç sonucu elde edilmiş olup da yakalama veya tutuklama sırasında istenen kişinin zilyetliğinde bulunmuş olan veya sonradan ortaya çıkarılan eşya ve değerler.

2. Olanak bulunduğu takdirde, bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen eşyanın İsteyen Tarafa teslimi, geri verilecek kişinin teslimi ile aynı zamanda yapılacaktır. Geri verme istemi kabul edilmiş ve fakat istenen kişinin ölümü veya kaçması sebebiyle geri verme gerçekleştirilemiyor olsa bile, 1 inci paragrafta göre el koyulan eşya ve değerler teslim edilecektir.

3. Sözü edilen eşya ve değerler, İstenilen Taraf ülkesinde yapılmakta olan kovuşturmalar için geçici olarak alıkonulabilir, veya geri verilmesi koşuluyla teslim edilebilir.

4. Bununla birlikte, sözü edilen eşya ve değerler üzerinde İstenilenDevletin veya üçüncü kişilerin kazanmış oldukları tüm haklar saklı kalacaktır. Bu nev'i hakların varlığı halinde, eşya, istek üzerine, İstenilen Tarafa ücretsiz ve yargılama sonunda mümkün olan en kısa sürede geri gönderilecektir.

MADDE 12

Hususilik Kuralı

Bu Andlaşma'ya göre geri verilmiş olan kişi, aşağıdaki haller dışında, İstenilen Taraf ülkesinden tesliminden önce işlenmiş olup da geri vermenin kabul edilmiş olduğu suçtan başka herhangi bir suç sebebiyle kovuşturulamaz, cezalandırılmaz veya bir cezanın yerine getirilmesi için tutuklanamaz veya kişisel hürriyetinin başka herhangi bir biçimde kısıtlanmasına tabi tutulamaz veya bir üçüncü Devlet'e teslim edilemez :

(a) Kişiyi teslim eden Tarafın buna rıza göstermesi durumunda, rızanın alınması için istemde bulunulacak ve buna 5 inci maddede belirtilen belgeler ile geri verilen kişinin suça ilişkin olarak yaptığı beyanın tutanağı eklenecektir;

(b) Geri verilen kişi, teslim edilmiş olduğu Tarafın ülkesini, kesin olarak serbest kaldığı tarihten itibaren 45 günlük süre içinde terketmek fırsatına sahip olmasına rağmen bu Taraf ülkesinde kalmışsa. Bu süre, serbest bırakılan kişinin kendi iradesi dışındaki nedenlerle bu Taraf ülkesini terketmemiş olduğu zamanı içermez;

(c) Bu kişi, terkettikten sonra, teslim edildiği Taraf ülkesine kendi isteği ile dönmüşse.

MADDE 13

Üçüncü Devlete Teslim

1. Bir kişi, İstenilen Tarafça İsteyen Tarafa teslim edildiğinde, İsteyen Devlet bu kişiyi teslimden önce işlenmiş bir suç sebebiyle üçüncü bir Devlete teslim edemeyecektir, meğer ki :

(a)İstenilen Taraf teslimine izin vermiş olsun; veya

(b) Bu kişi, İstenilen Tarafça teslimine esas olan suç sebebiyle kesin olarak serbest bırakılmasından itibaren 45 günlük süre içinde İsteyen Taraf ülkesini terketmek fırsatına sahip olmasına rağmen, terketmemişse veya terkettikten sonra tekrar İsteyen Taraf ülkesine dönmüşse.

2. İstenilen Taraf, bu maddenin 1 (a) alt-paragrafı uyarınca yapılan bir istemi kabul etmeden önce, 5 inci maddede belirtilen belgelerin sağlanmasını isteyebilir.

MADDE 14

Transit

1. Geri vermeye konu olan kişinin üçüncü bir Devletten alınıp sözleşen Taraflardan birisinin ülkesi üzerinden diğer sözleşen Taraf ülkesine transit geçişine, suçun 2 nci madde uyarınca geri vermeye elverişli bir suç olması ve transit geçişe izin vermesi İstenilen Tarafça bu suçun 3 üncü madde kapsamında görülmemesi kaydıyla, istemde bulunulması üzerine izin verilecektir.

2. Transit geçiş istemine, 5 inci maddenin 2 (a) ve 2 (b) alt-paragraflarında belirtilen belgelerin örnekleri eklenecektir.

3. İstenilen Taraf, ne kendi uyruklarının, ne de kendi ülkesinde kovuşturulabilecek veya bir hapis cezasını çekmesi gerekebilecek kişilerin transit geçişine izin vermek zorunda olmayacaktır.

4. Hava ulaşımı kullanıldığı takdirde, aşağıdaki hükümler uygulanacaktır :

(a) Herhangi bir duraklama öngörülüyorsa, İsteyen Taraf İstenilen Tarafa transit geçiş yapılacağını ve 5 inci maddenin 2 (a) paragrafında belirtilen belgelerden birinin bulunduğunu, transit geçiş yapacak kişinin ismini ve uyruklüğünü bildirecektir;

(b) Önceden öngörülmeyen bir iniş halinde, bir önceki alt-paragrafa göre yapılan bildirim, 8 inci maddede öngörülen geçici tutuklama istemi hükmünde olacaktır. Bunun üzerine bu maddenin 1 inci paragrafında öngörüldüğü şekilde transit isteminde bulunulacaktır; veya

4554

4.4.2000

(c) Duraklama gereken halde, İsteyen Taraf bu maddenin 1 inci paragrafında öngörüldüğü şekilde istemde bulunacaktır.

5. Transit geçiş sırasında koşullar kişinin tutuklu bulundurulmasını gerektiriyorsa, İsteyen Taraftan 8 inci maddenin 2 nci paragrafı hükümlerini uygulaması istenebilecektir.

6. Bir kimse transit amacıyla tutuklu bulundurulduğu takdirde, kişinin ülkesinde tutulduğu sözleşen Taraf, makul bir süre içinde bu kişiyi seyahatinin devamı sağlanmazsa serbest bırakılmasına karar verebilir.

MADDE 15

Yetkili Makamlar

Bu Andlaşmanın 6 ve 8 inci maddelerinin amaçları bakımından yetkili makamlar :

- (a) Türkiye bakımından hâkim, mahkeme veya Cumhuriyet Savcısı; ve
- (b) Avustralya bakımından-Başsavcı, hâkim veya Sulh Hâkimidir.

MADDE 16

Masraflar

1. İstenilen Taraf ülkesinde teslim kademeye kadar geri verme istemi işlemleri için yapılan tüm masraflar bu Tarafça karşılanacaktır.
2. Teslimden sonraki masraflar İsteyen Tarafça karşılanacaktır.
3. Transit sebebiyle doğan masraflar İsteyen Tarafça karşılanacaktır.

MADDE 17

Yürürlüğe Giriş ve Yürürlükten Kaldırma

1. Bu Andlaşma, Sözleşen Tarafların, Andlaşmanın yürürlüğe konulması için kendi Anayasal gereklerini yerine getirdiklerini birbirlerine bildirmelerini izleyen otuz gün sonunda yürürlüğe girecektir.

2. Bu Andlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak istemler, suçun işleniş tarihi ne olursa olsun, bu Andlaşma hükümlerine tabi olacaktır.

3. Sözleşen Taraflardan her biri, herhangi bir tarihte diğer Tarafa yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu Andlaşmayı sona erdirebilir ve Andlaşma bu bildirim izleyen yüzseksen gün sonunda yürürlükten kalkacaktır.

Bu Andlaşmayı, her iki Hükümetin aşağıda imzaları bulunan ve gereği gibi yetkili kılınmış temsilcileri imzalamışlardır.

İşbu Andlaşma, Canberra'da, 1994 yılının 3 Mart gününde Türkçe ve İngilizce olarak ve her iki metinde aynı derecede geçerli olarak yapılmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA

Hikmet ÇETİN

Dışişleri Bakanı

AVUSTRALYA ADINA

Gerath EVANS

Dışişleri Bakanı

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
2	17	24
9	47	195
30	75	44: 47, 99: 122

I- Gerekçeli 125 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/279